

§ 68/26 **Motionssvar - Förebygga och bekämpa våld i nära relation**

Diarienummer: RS-LED25-0894

Regionfullmäktiges beslut

Motionen anses besvarad.

Reservationer

Anton Berglund (SD), Malin Karlsson (SD), Louise Karlsson (SD), Mica Vemic (SD), Lars-Göran Karlsson (SD), Caroline Hansson (SD), Dagmara Mandrela (SD), Lars Bohlin (SD), Haakon Hansen (SD), Ann-Marie Eriksson (SD) Seppo Vuolteenaho (SD), Johan Rehnström (SD), Thom Zetterström (SD) och Peter Laufer (SD) reserverar sig mot beslutet.

Yrkanden

Malin Karlsson (SD) yrkar bifall till motionen.

Helena Koch (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag.

Proposition

Ordförande Emil Carlsson (VfP) ställer regionstyrelsens förslag, att motionen ska anses besvarad, mot Malin Karlssons (SD) bifallsyrkande och finner att motionen ska anses besvarad.

Ärendet

Malin Karlsson från Sverigedemokraterna anmälde till regionfullmäktige den 15 april 2025 motionen Förebygga och bekämpa våld i nära relation. Den förtroendevalda föreslår regionfullmäktige besluta att:

1. Regionen ska utarbeta tydliga riktlinjer och rutiner för hur personalen ska agera när det finns risk för att allvarliga brott i nära relationer kan begås. Dessa riktlinjer bör inkludera kriterier för riskbedömning, processer för dokumentation samt förfaranden för att kontakta Polismyndigheten.
2. All hälso- och sjukvårdspersonal inom regionen bör genomgå utbildning för att öka medvetenheten om våld i nära relationer, förstå den nya sekretessbrytande bestämmelsen och få praktisk vägledning i hur de ska agera i relevanta situationer.

3. Det etableras strukturerade samarbetsformer med Polismyndigheten för att underlätta informationsutbyte och samordnade insatser när risk för allvarliga brott i nära relationer identifieras.
4. I linje med den nya socialtjänstlagen förse samtliga med personalansvar med verktyg för att identifiera och stödja medarbetare som kan vara utsatta för våld i nära relationer. Detta inkluderar att ställa frågor om våldsutsatthet och erbjuda adekvat stöd.
5. Det säkerställs att all relevant personal är informerad om den sekretessbrytande bestämmelsen i offentlighets- och sekretesslagen som möjliggör informationsdelning för att förebygga brott mot närstående.
6. Det genomförs regelbunden uppföljning och utvärdering av de implementerade åtgärderna för att säkerställa deras effektivitet och identifiera områden för förbättring.

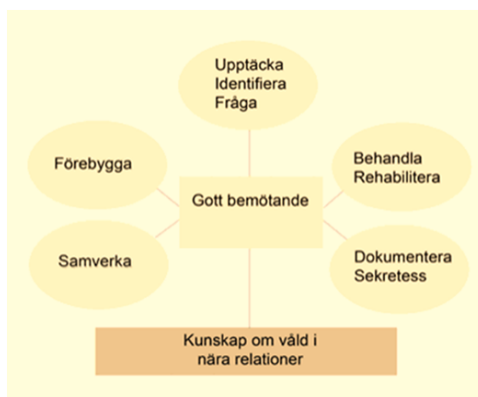
Kompetenscentrum mot våld i nära relationer

Region Sörmland har sedan år 2019 ett Kompetenscentrum mot våld i nära relationer (KCViNR). Enheten har ett regionövergripande uppdrag som innefattar:

- Kompetens och utbildarstöd till regionens alla verksamheter
- Teamet för sexuellt våldsutsatta- regionövergripande team/patientmottagning för uppföljning efter sexuella övergrepp som finns på länets tre sjukhus
- Barnskyddsteam - konsultativt team för regionens medarbetare

I KCViNR arbetar två samordnare på 100 % och en medicinskt ansvarig läkare på 50 %. Teamet för sexuellt våldsutsatta bemannas med barnmorskor och kuratorer med delar av sina tjänster i verksamheten.

Region Sörmland har sedan år 2011 ett Vårdprogram mot våld i nära relationer; ett styrande dokument som KCViNR ansvarar för och uppdaterar löpande. Vårdprogrammet bygger på Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd i området (2022:39). I vårdprogrammet finns bland annat information om vad som är hälso-och sjukvårdens uppdrag i frågan. Uppdraget innefattar nedanstående punkter inklusive anmälningsskyldighet till socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa eller riskerar att fara illa:

Inom regionen gör psykiatrin riskbedömningar, men det ingår inte generellt i hälso-och sjukvårdens ansvar utan är i huvudsak ett ansvar för socialtjänst och rättsvårdande myndigheter.

KCViNR utbildar regionens medarbetare och ibland samverkanspartners i området efter förfrågan från verksamheterna. Det är alltså inte någon obligatorisk utbildning för medarbetarna; i snitt når utbildningsinsatserna mellan 1000 och 1300 personer varje år (plus de som genomför utbildningar som finns i Kompetensportalen).

Enhetens utbildningar fokuserar framför allt på att ställa frågor om våld, vad man som medarbetare gör med svaret och vad man har för uppdrag/ansvar och skyldigheter i frågan. Ofta kommer diskussioner upp om sekretessbrytande bestämmelser och hur man kan agera utifrån detta. Region Sörmland saknar idag tydliga dokumenterade rutiner för sekretessbrytande bestämmelser även om regionen tar upp dessa i utbildningarna. Regionen planerar därför att under 2026 arbeta med en sådan rutin med berörda parter.

Då KCViNR arbetar konsultativt kommer även frågor kring dessa bestämmelser från verksamheterna upp i det dagliga arbetet.

KCViNR arbetar mycket med direkt samverkan mellan olika myndigheter, tex socialtjänst, polis och åklagare.

Visionen för framtiden är att kompetenscentrum mot våld i nära relationer kan utvecklas till en länsövergripande mottagningsverksamhet där spetskompetens är samlat inom området så att våldsutsatta personer kan få rätt vård och stöd. Detta skulle medföra minskad belastning för regionens akutmottagningar, vårdcentraler och psykiatrin samt leda till bättre och säkrare rättsprocesser både för utsatta och misstänkta personer.

Samordningsförbundet Sörmland

Samordningsförbundet Sörmland har sedan augusti 2023 bedrivit ett kompetenshöjande projekt i ämnet våld i nära relationer; mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck. Målet med projektet är att bidra till att yrkesverksamma som direkt eller indirekt kommer i kontakt med våldsutsatta får

större kunskap i ämnet och bättre verktyg för att kunna hantera problemet i praktiken. Projektet stärker regionens organisationers kunskaper om våld, genus, kultur och våldsprevention och hur kunskaperna ska kunna appliceras i regionens verksamheter så att regionen ska kunna jobba långsiktigt och våga ställa frågan om våld.

Inom ramen för projektet har flera utbildningstillfällen/seminarier som handlat om olika typer av våld genomförts. Personal från Region Sörmland som en medlem i samordningsförbund har från projektets start deltagit vid alla tillfällen både som utbildare och åhörare. Efter varje utbildningstillfällen görs en utvärdering där över 90 % av deltagarna uppgett att deras medvetenhet om problemet har ökat och att de tror att de kommer att ha nytta av utbildningen i sin yrkesroll. Deltagarna uppger också att fler känner sig tryggare med att ställa frågan om våld.

Projektet har huvudsakligen fokuserat på kompetenshöjande insatser där även aktuella lagar och bestämmelser har lyfts. Projektet har också varit behjälpligt vid utformning av medlemmarnas riktlinjer och rutiner och kommer att fortsätta med det. Däremot har projektet hittills inte aktivt arbetat med etablering av strukturerade samarbetsformer mellan myndigheterna eftersom detta aldrig efterfrågats.

Samordningsförbundet Sörmland planerar att söka mer medel för att fortsätta motverka våld i nära relationer. Denna gång ska regionen fokusera på arbetsgivaransvar i syfte att identifiera och stödja medarbetare som kan vara utsatta för våld.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedriver Region Sörmland redan ett omfattande arbete inom de områden som motionen berör. Samverkan är väl utbyggd och ständigt pågående och diskussioner pågår löpande inom verksamheten hur den ska vidareutvecklas och nå ut till fler medarbetare. Regionens utbildningsinsatser bedrivs idag utifrån verksamheternas behov och efterfrågan. Någon generell obligatorisk utbildning för samtliga medarbetare ingår inte i nuvarande uppdrag. I utbildningar och i vårdprogrammet poängterar regionen vikten av att alla verksamheter utformar egna lokala verksamhetsrutiner för att alla medarbetare i varje verksamhet ska veta exakt vad man ska göra när våldsutsatthet upptäcks.

Med hänvisning till ovanstående föreslås att motionen ska anses besvarad.

Beslutsunderlag

Motionssvar - Förebygga och bekämpa våld i nära relation

Motion – Förebygga och bekämpa våld i nära relation

Protokollsutdrag från regionstyrelsens sammanträde den 2026-03-24 - Förebygga och bekämpa våld i nära relation

Beslutet expedieras till

Motionären

Magnus Johansson, hälso- och sjukvårdsdirektör

Charlotta Skålén, förbundschef Samordningsförbundet Sörmland

Akten